

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 12. avgusta 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Vprašanje narodnega sveta

Te dni smo čitali v slovenskem dnevniku razveseljiv predlog, kako lepo in koristno bi bilo, če bi na vsakem narodnem taboru spregovoril najprej zastopnik narodnega odbora ter opozoril zborovalce na nujno potrebo dela za narodno obrambo in narodno ohranitev tudi onih rojakov, ki žive v tujini.

Z drugimi besedami je tu ponovljena stara zahteva po ustanovitvi narodnega sveta. Ni slučaj, da se ta zahteva oglašava ravno v sedanjih časih, saj tudi v resnici ni bila potreba po ustanovitvi narodnega sveta še nikdar tako velika kot sedaj. Samo za hip treba pogledati v razvoj svetovnih dogodkov, pa se moramo kar čuditi, da že ni bil pri nas narodni svet že davno ustanovljen. Vsi veliki narodi, ki imajo velikanske rezerve in ki razpolagajo s tako velikimi silami, da so vedno varni pred tem, da bi se njih usoda odločala brez njih, vedno bolj koncentrirajo svoje sile, da bo kmalu ves narodni organizem enotno organiziran. Le mi, najmanjši med majhnimi, niti ne mislimo na koncentracijo svojih sil, temveč velja še nadalje skoraj vsa naša pozornost le notranjim bojem.

Pa saj niti ni treba, da bi drugod po svetu iskali argumentov za narodni svet, ko pa imamo več kot dovolj domačih razlogov, da ustanovimo narodni svet.

Da navedemo le nekaj najbolj konkretnih primerov. Vsak dan vidimo nove dokaze, kako prodira na naše gospodarsko področje tuji kapital. Močan je ta kapital in poleg tega razpolaga s tako dobrimi zvezami, da se posamezniki od nas proti njemu sploh ne morejo z uspehom boriti. Edino kot celota bi mogli biti kos temu kapitalu, če bi se vsi združili in složno branili svoje pozicije in svoje pravice. Kako pa naj pride od tega složnega dela, ko nimamo niti enega foruma, kjer bi se zbrali vsi v eni misli in eni skupni volji. Največ, kar moremo č seči, so spontani skupni nastopi, ki pa trajajo le malo časa in ki zato tudi nimajo pravega učinka.

Kak smo zaradi svoje neorganiziranosti brez moči, se je videlo te dni, ko se je v javnosti razpravljalo o zastopstvih nemških tovarn. Vsa naša javnost si je edina v tem, da nikakor ne gre, da bi namesto Židov zastopali odsele nemške tovarne v Jugoslaviji le nemški državljani. Toda samo s časopisnimi protesti se takšna stvar ne popravi, v ta namen je potrebna že sistematična akcija, da nastane organiziran odpor, ki ga občuti tudi prizadeta nemška tovarna.

Prav in koristno je, če se ustanovi zaradi boljše zveze z našimi izseljenci in našimi ljudmi v tujini narodni odbor. Toda to ne zadostuje, ker mi potrebujemo tudi za svoj kulturni, gospodarski in socialni napredek složno delo. Razmere v naših krajih niso tako na višku, kakor bi bilo želeli in ni je gospodarske panoge, kjer ne bi mogli še prav znatno povečati svojo produkcijsko silo. In to moramo storiti, ker daje naša zemlja vsem nam dovolj kruha le, če do zadnjega izkoristimo vse, kar imamo. Industrializacija naše dežele je še mnogo premajhna, prav tako elektrifikacija in tudi naše kmetijstvo ni na oni višini, na kateri bi moralo biti. A tudi sanitarne razmere

so vse prej ko razveseljive. Tudi glede tujkega prometa nas čaka še silno mnogo dela. Povsod so odprte možnosti za nove uspehe in nove zaslužke, če bi vsi prijeli za delo in če drug drugega pri delu ne bi ovirali, kakor to delamo danes.

Naloga narodnega sveta bi bila prav za prav le ta, najti možnost, da bomo vsaj v važnejših skupnih vprašanjih delali drug drugemu na roko. To vendar ni nobena tako težka stvar, če enkrat res prodre ono spoznanje, da ni prav nikomur v korist ono zagrizeno in trnoglavo nasprotno drug drugemu,

temveč da pametni ljudje tako ne delajo. Samo malo pameti in dobre volje je treba, pa bo to spoznanje prodrlo tudi pri nas, kakor je pri drugih narodih že davno prodrlo. Zlasti še, ko nas trda sila življenja k temu naravnost sili.

Kako bo letos s sadnim izvozom

Pridelek jabolk in grozdja bo letos dober

V »Glasniku« Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine razpravlja o letošnjem sadnem izvozu inž. M. J. Samurovič ter daje na podlagi poročil, s katerimi razpolaga zavod, naslednjo prognozo.

Naša država bo imela letos precej dobro letino za vse glavne vrste sadja. Če se primerja sedanje stanje sadovnjakov in vinogradov z lanskim, se more reči, da bo pridelek jabolk in grozdja zelo dober. Tudi češpelj bo letos mnogo več ko lani, ko je bila izredno slaba letina. Vendar pa bo letos češpelj za polovico manj ko v normalnih letih. Češplje so dobro obrodile predvsem v krajih nad 300 m visoko, ker je cvetje češpelj v nižjih legah uničil mráz. Sodiijo, da bomo letos imeli za izvoz od 1500 do 1800 vagonov suhih češpelj, svežih češpelj pa okoli 3000 vagonov.

Izvoz oziroma proizvodnja suhih češpelj bo letos odvisna od cen, ki jih bodo mogli plačati izvozniki za izvoz svežih češpelj ko tudi od cen, ki jo bodo mogli plačati trgovci za češplje za žganje. Če bodo cene ugodne, potem bo suhih češpelj nekaj manj kakor je bilo uvodoma navedeno, zlasti še, ker so zaradi lanske slabe letine zaloge žganja skoraj izčrpane. Vrh tega pa bo izvoz svežih češpelj letos nekoliko večji, ker je v drugih državah češplja obrodila le slabeje.

Sveža jabolka zelo dobro kažejo v dravski banovini ter se ceni, da bo za izvoz od 2500 do 3000 vagonov. Tudi v Srbiji kažejo jabolka zelo dobro in se pričakuje, da se bo iz Požege, Čačka, Kraljeva in drugih srbskih krajev izvozilo okoli 1000 vagonov jabolk. Kakovost jabolk je zaenkrat dobra in se jabolka ugodno razvijajo.

V smederevskem okraju so se vinogradi zelo dobro ohranili ter se pričakuje rekordno dobra trgalev. Prav tako kažejo zelo dobro vinogradi na Fruški gori. Od tu se navadno izvažajo zgodnje grozdje. Izvoz grozdja iz naše države pa bo zelo odvisen od vremenskih razmer za čas izvoza. Če bo jesen ugodna, potem moremo pričakovati mnogo večji izvoz ko lani, ker so možnosti za oddajo našega grozdja na tuje trge letos boljše.

V Češkoslovaški, Nemčiji, Franciji, Švici, Angliji in tudi v drugih državah bo letos sadje slabo obrodilo in je zato upati, da bomo mogli z lahkoto spraviti naše sadje na tuje trge. Pri zadnjih trgovinskih pogajanjih so nam bili zagotovljeni tudi zadostni kontingenti in ugodni pogoji za sadni izvoz. Tako nam je Nemčija priznala znatne kontingente na podlagi našega izvoza v prejšnjih letih za Nemčijo (in tudi za Avstrijo) ter tudi že določila cene za sveže češplje, jabolka in grozdje. Znatne količine svežih češpelj, ja-

bolk in grozdja bomo izvozili tudi v Češkoslovaško in Svico, v Poljsko češplje in grozdje, če se med tem ugodno uredi vprašanje plačilnega prometa. V poštev pa prihajata za izvoz naših češpelj tudi Anglija in Francija.

Naši izvozniki bi morali letos tem trgom posvetiti posebno pozornost, da bi z večjimi dovozi svežih češpelj seznanili te trge z našim sadjem. Seveda pa je treba na te trge poslati samo najboljše blago, ker more samo prvovrstno blago prenesti vse prevozne stroške. Pri tej priliki je treba opozoriti naše izvoznike, da zavisi uspeh našega letošnjega sadnega izvoza v Nemčijo edino od discipline izvoznikov samih, če se bodo namreč držali določenih cen.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine bo tudi letos poslal svoje poročevalce na glavne tuje trge, ki bodo nadzirali ne samo gibanje cen, temveč pazili tudi na to, v kakšnem stanju bo prišlo naše sadje na tuje trge. Tako bodo izvozniki natančno in nepristransko informirani o cenah in o položaju na tujih trgih.

V začetku julija je stopila v veljavo uredba o kontroli sadja in sadnih izdelkov za izvoz. (Uredbo je objavil »Trgovski list« skoraj v celoti in zato ni treba, da bi tu ponavljali njena glavna določila. Vsem izvoznikom pa priporočamo, da se ravnajo po tej uredbi.)

Pestrost letošnjega Mariborskega tedna

Iz skromnih početkov se je razvil Mariborski teden v veliko ustanovo, ki je ponesla sloves našega mesta ne le v vse kraje naše države, ampak tudi v inozemstvo. S svojim tednom je Maribor vidno pridobil na svojem pomenu kot središče severne Slovenije in kot izhodišče turizma v tem delu naše lepe dežele.

Letošnji Mariborski teden je kaj pester. V obeh šolskih zgradbah ob Prešernovi ulici in v vseh prostorih sosednje Unionske dvorane je nameščenih 20 večjih in manjših razstav. Prejšnja leta je vodstvo večinoma prikazovalo plod mariborske industrije in obrti, lepo to naših krajev, letos pa se je polagala važnost tudi drugim panogam gospodarskega in sploh javnega življenja. Njegov namen je v glavnem, da pokaže vsako leto v pravi podobi gospodarski napredek in gospodarski pomen Maribora. Poleg tega pa je najučinkovitejša propaganda za naš tujski promet, ki ravno za Mariborskega tedna privabi vsako leto na tisoče tujcev v središče severne Slovenije.

Mariborski teden je nedvomno letos glavna prireditel v okviru

Pripomniti pa je treba, da ostanejo dosedanje predpisi o tipizirani ambalaži, kakor jih je izdal Zavod za pospeševanje zunanje trgovine glede zaobale svežega grozdja in svežih češpelj, nespremenjena v veljavi še do junija 1939. To je storjeno zato, da bi se mogle še porabiti preostale zaloge ambalaže. Pripominjamo tudi še, da ima po uredbi o kontroli izvoznega sadja trgovinski minister pravico, da po zaslišanju strokovnega odbora določi dan, ko se začne izvoz svežih češpelj in grozdja in ko se sme začeti izdelovati pekmez. Ta določba ima ta namen, da se prepreči izvoz nezrelega sadja, kar se je dogajalo v zadnjih letih redno in kar je našemu sadnemu izvozu silno mnogo škodovalo. Splošno se pričakuje, da bo nova uredba zelo dobro vplivala. Na vsak način pa se bo nova uredba strogo izvajala in s tem naj računa vsak sadni izvoznik, a tudi vsak sadni producent.

Nazadnje naj še pripominjamo, da je trgovinski minister dovolil izvoz zgodnjih češpelj in zgodnjega svežega grozdja začeti s 25. t. m. Istočasno je trgovinski minister na podlagi mnenja strokovnega odbora odločil, da se sme pri izvozu namiznega sadja tolerirati 5 odstotkov črvicega in gnilega sadja, pri izvozu potrošnega sadja pa 10 odstotkov.

proslav dvajsetletnice Jugoslavije. S tega vidika je treba presojati v teh dneh vse manifestacije obdravske prestolnice. Zato je tudi v ospredju vsega zanimanja in tudi središče vseh razstav

velika jubilejna razstava »Maribor 1918—1938«.

V sredini velike dvorane so prikratk pokazale delavnice državnih železnice svoj veliki pomen, ki ga imajo za napredek naših železnice, za razvoj železničarstva in za gospodarski napredek Maribora. Okrog te razstave so nanizani oddelki socialnega značaja, ki so jih organizirali Okrožni urad za zavarovanje delavcev, Društvo za zdravstveno zaščito dece in mladine in Jadranska straža. Zanimiva je razstava mesta Maribora, ki kaže urbanistični razvoj našega mesta kot pokrajinsko-gospodarskega, kulturnega in prosvetnega središča. V spodnjih prostorih dvorane sta nameščeni tudi razstavi naših lovcev in mariborskih gasilcev.

Zgornji prostori dvorane veljajo kulturnemu in prosvetnemu oddelku. Kulturni oddelek obsega lite-

Narodni tabor v Mariboru odpovedan

Za nedeljo dne 14. avgusta sklican veliki narodni tabor v Mariboru je prirediteljski odbor odpovedal.

Zato se tudi prekliče četrtinska voznina po železnici za obisk tega tabora.

rarno, pedagoško, šolsko in umetniško delo ter varstvo spomenikov. Priredili so to razstavo Zgodovinsko društvo, Studijska knjižnica, Pedagoška centrala, Šolske sestre, Žensko društvo, Umetniški klub in škofijski ordinariat. V prosvetnem oddelku so razstavili bogat statistični material in ponazorili svoje delovanje Sokol, Zveza fantovskih odsekov in deklinskih krožkov, Zveza kulturnih društev, Prosvetna zveza, Vzajemnost, Ljudska univerza, Francoski krožek in Narodna strokovna zveza. Tu si je svoj kotiček lepo uredilo tudi Slovensko trgovsko društvo, ki prikazuje razvoj našega trgovstva od skromnih začetkov do današnjega velikega razmaha. Jubilejna kulturna razstava je zaokrožena celota in prikazuje nagli napredek Maribora po osvobojenju. Ostale razstave so nameščene v obeh šolskih poslopih. Vsa obiskovalca je takoj ob vstopu pozoren na tekstilno industrijo, ki je nameščena v več sobah in v taki obilici proizvodov te važne industrijske panoge in v taki pestrosti kakor doslej še nikdar. Nič manj zanimiva ni splošna industrijska razstava s priključeno razstavo grafične industrije. Na obrtni razstavi občudujemo letos zlasti lepo in fino izdelano pohištvo. Podoželski obiskovalci se posebno zanimajo za poljedelsko in vinogradniško razstavo. Naši trgovci so se letos postavili v veliko trgovsko razstavo.

Posebnost letošnjega Mariborskega tedna je razstava »Cesta in tujski promet«, ki je tembolj aktualna, ker se baš sedaj polagajo temelji za zboljšanje našega cestnega omrežja. Edinstvena te vrste je razstava narodnih noš in vezenin. Za narodno-obrambno delo je važna razstava »Nanos«. Zbiratelji znamk se zelo zanimajo za filateliščno razstavo, ki je izredno bogato založena. Krasote naših pokrajin kaže fotoamaterska razstava, gostinska razstava pa priča, kako visoko stopnjo je gostinstvo že doseglo pri nas. V kletnih prostorih je nameščena vinska razstava s pokušno izbranih štajerskih vin, kjer se vsak rad prepriča o odlični kakovosti naše vinske kapljice.

Na svoj račun ne pride le meščan, ampak v veliki meri tudi naše podoželsko ljudstvo. Čebelar-ska razstava nazorno prikazuje, kakšne dohodke ima lahko naš kmetovalec od umnega čebelarstva. Okoličani se zanimajo za razstavo malih živali, zlasti kuncev in najrazličnejših vrst golobov. Mojster Jemec je na vrtnarski razstavi tudi tokrat pokazal, v kako kratkem času zna iz prtnega dvorišča ustvariti krasen vrz v modernem stilu. Končno naj bi še omenili razstavi preprog in raznovrstnih vozil.

Na veseličnem prostoru si po večurnem ogledovanju razstav vsakdo rad privoščil kratek odpočitek in malce razvedrila. Žal je letošnje muhasto vreme doslej že precej pokvarilo račune prirediteljem Mariborskega tedna in obiskovalcem. Upamo pa, da se bo tudi vreme zjasnilo. A. B.

Združenje trgovcev v Ljubljani

obvešča p. t. članstvo, da so trgovine dne 14. in 15. t. m. zaprte. Obenem opozarja Združenje, da stopi dne 15. t. m. v veljavo nova naredba o odpiranju in zapiranju trgovin.

Nov delavni čas za trgovske obrate vseh strok v Ljubljani je od 7% do 12. in od 14. do 18%, izvzemši v mesecu juliju in avgustu, ko so trgovine odprte od 7% do 12. in od 15. do 19. ure. (Službeni list št. 61 z dne 30. julija 1938.)

Gibanje cen na debelo

Po poročilu Narodne banke se je indeks cen na debelo v juliju v primeri z indeksom cen v juniju 1938 in juliju 1937 gibal takole (podlaga cene 1926 = 100%):

	1937	1938
proizvodi:	julij	junij
rastlinski	71,5	88,7
živalski	65,5	64,2
mineralni	88,1	89,9
industrijski	76,3	80,3
občni indeks	73,7	79,4
izvozni predmeti	71,3	78,5
uvozni	74,3	70,1

Kakor je iz teh števil razvidno, so v juliju cene na vsej črti nazadovale, vendar pa so znatno višje kakor pred enim letom. Posebno so se dvignile cene za rastlinske proizvode, t. j. za žitarice.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke se je stanje kliringov računov od 31. julija do 8. avgusta spremenilo takole (vse številke v milijonih dobičevalcev):

Pasivni kliringi:	8. 8.	+ ali -
Švica šv. fr.	5,55	+ 1,01
Češkoslovaška Kč	158,07	+ 3,3
Belgija belg.	2,92	- 0,12
Romunija din	9,95	+ 0,39
Madžarska din	39,98	- 1,21
Aktivni kliringi:		
Italija (stari) lir	5,87	- 1,05
Italija (novi) din	109,61	+ 10,94
Poljska din	9,94	+ 0,67
Bolgarska redni din	2,0	- 0,04
Bolgarska turistični din	0,19	+ 0,09
Turčija din	13,40	+ 0,10
Španija pezeta	2,90	brez spremembe
Nemčija RM	13,51	+ 1,32

Seja odbora za lesne proizvode

V torek dne 16. avgusta bo v Beogradu v prostorih Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Ratniški dom, seja ožjega strokovnega odbora za lesne proizvode z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo o pogajanjih z Grčijo,
2. poročilo o trgovinskih pogajanjih s Švico,
3. predlogi za sejo nemško-jugoslovenskega lesnega odbora, ki bo dne 22. avgusta v Crikvenici,
4. vprašanje našega lesnega izvoza na Madžarsko,
5. vprašanje izvoza orehovega lesa,
6. vprašanje koncesioniranega železniškega špediterja v Dubrovniku,
7. železniško vozarinska vprašanja,
8. debata o stanju na lesnih trgih,
9. slučajnosti.

Jugoslovanski izvoz lesa v Francijo

Francoški trgovinski minister je na vprašanje neke gozdno-gospodarske skupine v zbornici odgovoril, da doslej Avstriji dovoljeni lesni uvozni kontingent v višini 90 tisoč ton nikakor ni bil v polnem obsegu prepuščen Jugoslaviji. Jugoslaviji je bil dovoljen samo dodatni kontingent v višini 3000 ton po istih carinskih pogojih, ki veljajo za ves ostali jugoslovanski lesni uvoz.

Potrebna je revizija carinskega zakona

Referat g. Konstantina Zariča na zboru CIK na Bledu

40 let je že skoraj poteklo, ko je stopil v veljavo carinski zakon za kraljevino Srbijo, čigar veljavnost je bila nato razširjena na vso današnjo kraljevino Jugoslavijo. Zakon sam je bil izdelan z veliko pazljivostjo ter je upošteval vse takratne razmere, takratni promet, prometna sredstva itd. Med tem pa je splošni napredek tudi tu zahteval znatne spremembe in morda celo večje kakor na drugih poljih. Gigantski napredek tehnike zahteva, da se posli opravljajo bolj hitro. Zato se morajo tudi izdajati zakoni in zakonski predpisi, ki bi omogočili opravljanje poslov na hitrejši način, kakor je to v skladu s potrebami moderne dobe. Odločujoči so to resnično tudi že davno spoznali in zato se sedaj tudi dela nov zakon, ki naj bi popolnoma ustrežal sedanjim razmeram. Preden pa se ta novi carinski zakon izda, bi radi predlagali še nekatere stvari, da bi potem novi zakon v resnici olajšal poslovanje. Sedanje mnogo preveliko število veljavnih določb in tolmačenj bi potem odpadlo ter bi bilo vse poslovanje neprimerno lažje.

Najbolje bi bilo, če bi se vzel kot vzor za novi carinski zakon češkoslovaški carinski zakon, ker je ta v resnici zelo vestno izdelan. Zakon vsebuje vse zakonske predpise, tako občna določila, ves carinski postopek in tudi kazenske sankcije. V zakonu je predvidena tudi možnost, da se morejo po potrebi izdajati pravilniki za lažje opravljanje poslov, kar je vsakega koristno. Carinska tarifa ima samo tarifni del in predpise o tarifi. Podobno bi se moralo tudi pri nas rešiti to vprašanje, ker smatramo za dobro, da vse carinske predpise ureja samo carinski zakon, tarifni del pa da vsebuje samo tarife.

Predvsem pa je treba opozoriti, da bi se moral poenostaviti postopek pri carinjenju. Ves postopek bi se moral olajšati in ne samo carinski predpisi sami, temveč tudi devizni predpisi ter oni o plačevanju skupnega davka ter trošarine (državne in banovinske), ker ti predpisi sedaj preveč komplicirajo vse postopanje. Po našem mnenju bi se mogel ves carinski postopek razdeliti na dva dela, in sicer na carinjenje po uradni dolžnosti za vse blago, čigar poznavanje ne zahteva posebne usposobljenosti, ter prakse ter carinjenje, ko stranke oziroma pooblaščenici (carinski posredniki) deklarirajo vrsto blaga. Ta praksa je uvedena v mnogih državah ter se razvija posli brez posebnih težkoč.

Po našem mnenju bi se moralo dovoliti tudi kreditiranje carine v predvidenem roku 6 mesecev na podlagi garancijskega pisma oziroma hipoteke. To je uvedeno v mnogih državah na splošno zadovoljstvo gospodarskih ljudi, ne da bi imela državna blagajna pri tem kakšno škodo. Zaradi varnosti, da se ne bi blago napačno deklariralo, bi se moglo predhodno zahtevati potrdilo carinskega zavoda. To vprašanje je urejeno s pravilnikom ter bi se moralo to vprašanje v novem zakonu urediti v smislu čl. 50. do 54. sedanjega carinskega zakona. Velika napaka v sedanjem pravilniku je, da je za pritožbe določen rok samo treh dni, dočim je bil prej dopusten rok 5 dni. Zopet bi se moral uvesti stari rok.

Poenostaviti pa bi bilo treba tudi določila o vračanju in plačevanju davščin.

Največje težave imajo uvozniki pri uvažanju blaga za potrežbo

(uvozu strojev, orodja za montažo) pri zavarovanju carine itd. To vprašanje ureja carinski zakon ter predlog zakona o občni carinski tarifi. Težkoča je v tem, ker se dovoljuje samo uvoz osebnega — moneterskega orodja — brez plačevanja carine na podlagi čl. 10. točke 2., predloga zakona o občni carinski tarifi, dočim se mora za montažne priprave, ki so potrebne pri postavitvi posebnih oddelkov v industrijskih podjetjih ter pri zemeljskih delih plačati uvozna in izvozna carina. To vprašanje je treba resno proučiti, ker so pri izvajanju del potrebne razne priprave, ki se tudi izposojajo, če pa opravljajo ta dela tuje firme, imajo te svoje lastne naprave.

Pri garantiranju carine bi se morala dovoliti ta olajšava, da se more ta zavarovati z garantnim pismom ali z državnimi papirji po nominalni vrednosti.

Vprašanje uvoza blaga za predelavo na podlagi čl. 11. predloga zakona o občni carinski tarifi naj se omogoči in olajša. Zlasti pri opravljanju komisijskega pregleda se mora omogočiti, da morejo blago pregledati tudi uradniki carinarnic, banovin in okrajnih načelstev. Tu so tudi velike težkoče glede vračanja položene kavecije, dajanja roka za predelavo ter podaljšanja roka za izvoz.

Prav tako je treba urediti vprašanje izvoza blaga za predelavo, popravilo in dovršitev.

Vprašanje carinskih skladišč, javnih skladišč pod carinskim nadzorstvom, ležanje blaga v carinskih skladiščih bi se tudi moralo rešiti tako, da bi se predpisi prilagodili sedanjim razmeram.

Kar se tiče kazni za napačno deklariranje blaga, bi moral novi zakon uvesti bolj liberalno postopanje, ne pa tako, kakor je predpisano s členom 166. veljavnega zakona.

Prepričani smo, da bi prinesel novi zakon več jasnosti ter s tem olajšal pristojnim uradom delo, a tudi gospodarskim ljudem nudil več možnosti, da ga z lahkoto razumejo, ker ni namen zakona samo ta, da triumfira s svojimi kazenskimi določili, temveč da tudi pokaže pravo pot, da se onemogoči vsak nesporazum in vsaka eventualna kazen.

Upamo, da nas bodo odločujoči pravočasno seznanili s predlogom novega zakona, da bi ga mogli vestno proučiti ter nato podati tudi svoje mnenje in svoje predloge.

Tu so seveda omenjena le glavna vprašanja. Podrobneje pa bi navedli svoje pripombe, ko bi dobili ves predlog novega zakona v roke in ko bi ga temeljito proučili.

Državni dohodki v juniju nazadovali

Po uradnih podatkih so znašali drž. dohodki v juniju 897,8 milijona din ali 88,46% po proračunu predvidene vsote. Dohodki so bili torej manjši za 117 milijonov din. Lansko leto so dosegli dohodki 905 milijonov, le za 3,8 milijona manj, kakor so bili proračunani. Dohodki so se letos zmanjšali, kakor se uradno pojasnjuje, predvsem zato, ker davčne uprave niso tako zelo forsirale izterjevanje neposrednih davkov od kmetovalcev. Te davke bodo začele izterjevati šele v avgustu, ko bo nova žetev pospravljena. Menimo, da ni bila lani situacija prav nič različna.

Poleg tega pa so se zmanjšali tudi dohodki drž. železnice, in sicer za 19,6 milijona din, dohodki carine za 4,8, gozdov za 7,2 in rudnikov za 10,8 milijone din. Večje dohodke, kakor je določal proračun so dale trošarine, takse, monopoli, Poštna hranilnica in uprava rečne plovbe.

Drž. izdatki so znašali v juniju 914,2 milijona din, dočim so bili proračunani na 1.015 milijonov din. Prihranek znaša torej 100,8

milijona din. Vprašanje pa je, če je mogoče res govoriti v prihranku, ker so znašali osebni izdatki 454,5 milijona ali 99,12% proračunanih, materialni pa 459,6 milijona din ali samo 82,61% proračuna. Državni izdatki v juniju so torej bili za 16,4 milijona večji ko državni dohodki.

V dobi april—junij, torej I. proračunskem tromesečju so znašali vsi državni dohodki 2.776,1 milijona din ali 91,17% proračuna; lani pa so znašali 2.619,3 milijona ali 96,03% proračuna. Vendar pa so se letos dohodki povečali za 156,8 milijona din. Večje dohodke so dali neposredni davki, izredni davki, posredni davki in monopoli. Manjše dohodke pa so imela državna gospodarska podjetja. Naš etatizem se torej slabo obnaša in zanesljive dohodke dajejo le davkoplačevalci.

Državni izdatki pa so znašali v I. proračunskem tromesečju 2.447,7 milijona din ali 80,38% proračuna in so bili za 328,4 milijona din manjši od dohodkov. Lani pa je znašal ta višek 395,8 milijona din.

Trgovinski register

Izbrisale so se naslednje firme: Mijo Grobete ml., Bohinjska Bistrica, trgovina z lesom in kurjavo.

Marija Prek, trgovina s poljskimi pridelki in sadjem ter prodaja kruha, klobas, pokalic in piškotov.

Carinsko posredništvo in špedicijski biro »Grom«, Ljubljana, podjetništvo v Mariboru.

Kresnik Karel, trgovina s poljskimi stroji in kolesi ter pripadnimi potrebščinami v Mariboru.

Prah Karl, prva mariborska pleturna košar in pohištva v Mariboru.

Anica Majeen, trgovina z mešanim blagom in delikatesami v Rečici.

A. Löwy, trgovina z mešanim blagom in delničnimi pridelki ter izvoz jaje in sadja na veliko v Središču ob Dravi.

Alojz Premrov, trgovina z vinom na debelo — vsi zaradi opustitve oz. prestanka obrata.

Uradno so bile izbrisane naslednje tvrdke:

Jerica Malovrh, trgovina z živino na Trati,

Matija Levar, trg. z lesom, Gralhovo.

Marija Hrast in drug, trgovina z mešanim blagom in poljskimi pridelki, podružnica Ljubljana.

Hans Hönigmann, trgovina z mešanim blagom v Kočevju.

Jože Röthel, trg. z mešanim blagom v Kočevju.

Lapajne Anton, trg. z galanterijskim blagom v Krškem.

Planinšek Karl v Mirni, strojar in trgovec z usnjem.

Politične vesti

Bolgarski kralj Boris odpotuje iz Italije v Pariz in London, kjer se bo sestel z vodilnimi francoskimi in angleškimi državniki, čeprav potuje v strogem incognito. Njegovo potovanje dokazuje, da spada tudi Bolgarska v okvir balkanske-gospodarske akcije Francije in Anglije. Od Francije je Bolgarska že dobila posojilo, sedaj ga bo dobila še od Anglije ter ga uporabila za izpolnitev svojega oboroževanja. Pričakujejo, da se bo franc. zun. minister Bonnet na svojem potovanju v Ankaru ustavil tudi v Sofiji. V Beogradu se najbrže ne bo ustavil.

Lord Runciman je bil sprejet od predsednika Beneša v daljši avdienci. Nato se je lord Runciman sestel z ministrskim predsednikom dr. Hodžom. Kasneje je sprejel zastopnike nemške sudetske stranke. Oficialno poročilo o delu lorda Runcimana pravi, da je lord Runciman proučeval pismene predloge in pojasnila, ki jih je prejel od češkoslovaške vlade ter zastopnikov nemške sudetske stranke. Tudi ministrski predsednik dr. Hodža je sprejel zastopnike sudetske nemške stranke.

Tudi zastopniki Zipskih Nemcev so zahtevali, da se jim prizna teritorialna avtonomija. Zipska mesta so sicer v resnici imela svoje dni svojo avtonomijo, danes pa je teh Nemcev samo nekaj nad 35.000, dočim šteje ves komitat nad 170.000 ljudi. Slovaki, ki bi morali plačati to teritorialno avtonomijo, pač niso nad zahtevo zipskih Nemcev nič kaj navdušeni.

Nemški pariški poslanik grof Wlecsek je obiskal zunanjega ministra Bonneta. Obisku pripisujejo velik pomen. Govorila sta o političnem položaju v Evropi. Razgovor je bil informativen. O rusko-japonskem konfliktu nista govorila.

Ob obisku državnega upravitelja Horthyja Hitlerju bo dal ta svečano izjavo, da bo Nemčija vedno spoštovala nedotakljivost madžarskih mej. Ta izjava bo skoraj ista, kakor jo je dal Hitler Italiji glede meje na Brennerju.

Tretji sestanek med sovjetskimi zunanjim komisarjem Litvinovim ter japonskim odpravnikom poslov Sigemicom je rodil pozitivni uspeh ter je bilo sklenjeno premirje. Dne 11. avgusta so se ob 5. zjutraj ustavile sovražnosti. Sovjetske in japonske čete ostanejo na svojih postojankah. Posebna komisija, sestavljena iz dveh zastopnikov Sovjetske Rusije in po enega zastopnika Japonske in Mandžurije bo ugotovila mejo, in sicer na podlagi zemljevidov in pogodb, ki so jo podpisali kitajski in ruski zastopniki l. 1866. V tem pogledu je torej zmagovalo sovjetsko stališče.

Istočasno se poroča, da je imel vrhovni svet Sovjetske unije proračunsko sejo in da so bili na tej seji dovoljeni velikanski krediti za oboroževanje. Krediti za vojno industrijo so se zvišali v državnem proračunu od 26 na 37 milijard rubljev. Poleg tega pa je predvideno za mornarico in vojsko še 20 milijard izrednih kreditov.

Vest o sklenitvi premirja med Japonsko in Rusijo je bila sprejeta v Londonu z velikim zadovoljstvom. Vendar pa londonski listi naglašajo, da s tem še ni odstranjena vsaka vojna nevarnost.

Vest o sklenitvi premirja je bila s posebno radostjo sprejeta v Tokiu. Na borzi so se takoj nato tečaji vrednostnih papirjev dvignili.

Nemčija ni zavezana, da bi zaradi protikomunističnega pakta morala pomagati Japonski, ker ima protikomunistični pakt samo kulturn pomen. Tako poroča berlinski dopisnik »Daily Telegrapha«.

Ker gen. Franco še nadalje zavlačuje izvedbo sporazuma o umiku prostovoljcev ter sploh ne odgovori na angleško noto, bosta francoska in angleška vlada skupno nastopile v Burgosu, da se to zavlačevanje neha. Francija pa je poleg tega še zagrozila, da bo odprla pirenejsko mejo, če ne bo gen. Franco kmalu odgovoril na noto zaradi umika prostovoljcev.

Na pirenejski fronti južno od mesta Balagera so začele republikanske čete nenadoma po močni artilerijski pripravi uspešno ofenzivo ter popolnoma presenetile nacionalistične čete. Republikanci so prekorčili reko Segre ter ujeli več tisoč vojakov in zaplenili ogromen vojni plen. Mesto Balager je sedaj obkoljeno od republikanskih čet od treh strani.

Italijanski listi poudarjajo, da nima potovanje maršala Balba v Berlin nobenega posebnega političnega pomena, ker nima maršal Balba nikake posebne misije.

Vpoglede nemških rezervistov na orožne vaje utemeljujejo nemški listi s tem, da se seznanijo rezervisti z modernim orožjem.

Denarstvo

Naš denarni trg v I. polletju 1938.

Po uradnih podatkih Narodne banke je bil položaj na našem denarnem trgu koncem junija naslednji:

Kovinska podloga NB je od dne 1. januarja 1938. narasla od 1.717 na 1.834 milijonov din. Kovinska podloga raste neprestano ter se je povečala od leta 1935. za 550 milijonov dinarjev.

Obtok bankovecev je znašal 6.036 milijonov ter s tem dosegel najvišjo točko v zadnjih letih. V začetku leta je znašal le 5.673 milijonov.

Obveze banke na pokaz so skupno znašale 8.455 milijonov dinarjev, 1. januarja 1938. le 8.335, leta 1935. pa celo samo 5.580 milijonov dinarjev.

Nasprotno pa posojila Narodne banke stalno padajo. V milijonih dinarjev so znašala menična in lombardna skupno: 1. januarja 1935. 1.803, 1. januarja 1936. 1.711, 1. januarja 1937. 1.691, 1. januarja 1938. 1.623 in 30. junija 1938. 1.534.

Vsota kovanega denarja v obtoku je padla letos od 811 na 772 milijonov dinarjev.

Skupne vloge pri vseh bankah in hranilnicah so narasle letos od 11.238 na 11.531 milijonov dinarjev. Od leta 1935. (koncem junija) so rasle te vloge takole (v milijonih din): leta 1935. 10.005, leta 1936. 10.073, leta 1937. 10.832, leta 1938. 11.531. Najbolj so narasle torej v letošnjem letu.

Hranilne vloge pri Poštni hranilnici in Drž. hipotekarni banki pa so se letos dvignile od 2.710 na 2.786 milijonov din. Vloge niso več napredovale v tej meri ko lani, ki so se dvignile od 2.227 na 2.459 milijonov din.

Vloge pri 20 največjih bankah pa so se gibale takole (v milijonih din): 1. januarja 1935. 3.205, 1. januarja 1936. 3.073, 1. januarja 1937. 3.089, 1. januarja 1938. 3.352 in 30. junija 1938. 3.400 milij. din.

Posojila 20 bank, ki so bile lani deloma še v dvigu, so letos zopet nazadovala, in sicer od 4.096 na 4.047 milijonov din.

Tečaj dinarja v Curihu in funta v Beogradu sta ostala neizpremenjena. Prav tako pa tudi obrestna mera Narodne banke, ki je že od februarja 1935. neizpremenjena. Res bi bil že čas, da bi se ta obrestna mera že enkrat znižala.

Poštna hranilnica v juliju

Število vlagateljev je v juliju prav znatno naraslo, namreč za 5033 na 510.632. Vsota hranilnih vlog je narasla od 1.298,2 na 1.310,5 milijona din.

Število čekovnih računov se je povečalo od 25.686 na 25.757. Promet v čekovnem računu je znašal skupno 8.144,0 milijona din. Brezgotovinskega prometa je bilo 57,99%. Vloge po čekovnih računih so znašale 1.704,2 milijona din.

Skupno so znašale vse vloge pri Poštni hranilnici v juliju 3.014,6 milijona din.

Francoske banke bodo dale Bolgarski posojilo 375 milijonov frankov. Posojilo se bo obrestovalo po 5% in se bo amortiziralo v 12 letih.

Po izkazu Švicarske banke se je njena zlata podloga v prvem tednu avgusta povečala za 817 na 2.794,17 milijona šv. frankov. Devizni sklad banke se je istočasno povečal za 29 na 387,5 milijona šv. frankov.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOSA. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Naredba o odpiranju in zapiranju trgovin

Prečiščeno besedilo naredbe

Kakor smo že poročali, je gosp. ban z naredbo VIII. No. 116/52 z dne 26. julija 1938. spremenil lanske navedbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic z dne 29. aprila 1937., VIII. No. 117/18, ki se zaradi tega glasi v celoti takole:

Na osnovi člena 47. ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic (podjetij) in o delovnem času pomožnega osebja z dne 16. aprila 1929., »Sl. novine« št. 141/LIX, »Uradni list« št. 284/66, in § 428., odst. 1., t. 14., obrtnega zakona z dne 5. novembra 1931. in ministrske uredbe o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekarskih podjetjih (obratovalnicah) z dne 27. maja 1936. predpisujem v mejah, določenih v členu 1. in naslednjih navedene uredbe, čas, ko smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice v dravski banovini odprte, takole:

A. Ob delavnikih

Trgovinske obratovalnice

Člen 1. — Trgovinske obratovalnice smejo, kolikor ni v naslednjih členih določeno drugače, biti odprte:

1. v Ljubljani in Mariboru v mesecih juliju in avgustu od 7½ do 12 in od 15. do 19. ure, v ostalih mesecih od 7½ do 12. in od 14. do 18½;

2. v ostalih krajih celoletno od 7. do 12. in od 14. do 19. ure.

Člen 2. — Za trgovine z delicatessami velja v splošnem določilo člena 1., z izjemo, da smejo biti odprte celoletno do 20. ure.

Člen 3. — V vaseh se smejo obratovalnice iz členov 1. in 2. odpirati zjutraj pol ure prej in zapirati zvečer pol ure kasneje.

Člen 4. — Prodajalnice presnega sadja in presne zelenjave, prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov, prodajalnice kruha in peciva ter prodajalnice medicinskih izdelkov smejo biti odprte celoletno od 6. do 20. ure, kateri obratovalni čas velja tudi za dostavljanje tega blaga po hišah.

Člen 5. — Slaščičarske prodajalnice ter vzorne in samostalne male prodajalnice monopoliziranih predmetov (čl. 38.) smejo biti poleti odprte od 7. do 21. ure, pozimi od 7. do 20. ure.

Za ostale prodajalnice monopoliziranih predmetov velja člen 1.

Člen 6. — Prodajalnice svežega in prekajenega mesa ter klobas smejo biti odprte poleti in pozimi od 6. do 12. in od 15. do 19. ure.

Dovažanje mesa in druga pripravljala dela se smejo vršiti od 4. ure, vendar mora biti lokal za stranke tedaj zaprt.

Člen 7. — Prodajalnice svežega cvetja smejo biti odprte celoletno od 7½ do 12. in od 14. do 19. ure.

Člen 8. — Trgovinsko obratovanje v kioskih, na stojnicah, cestnih križiščih, na nezagrajenih prostorih, vežah, hodnikih in v barakah ni dopustno v času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice za dotično blago.

Člen 9. — Prodajanje in krošnjarjenje po ulicah je pred 8. in po 17. uri ter v opoldanskem odmoru iz člena 1. prepovedano.

Izjemoma je dopustno prodajanje novin, revij, časopisov, pečene kostanje, brezalkoholnih pijač, alve in sladolea, svežega in posušenega sadja ter kuhanih klobas po ulicah od 5. do 22. ure. Po javnih lokalih se smejo prodajati novine, revije in časopisi do 24. ure, kočevski predmeti, evetice, kandirano sadje in sveže sadje ves čas, dokler so javni lokali odprti.

Člen 10. — Za prodajanje na tržih (tržiščih) in ob tržnem času

veljajo predpisi, izdani od pristojnih oblastev za ureditev tržnega prometa.

Člen 11. — Trgovine na debelo in njihove pisarne smejo biti odprte celoletno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Pisarne industrijskih podjetij, ki niso na sedežu tvornice, poslovalnice agenturnih in skladišča komisijskih trgovin ter blagovne razpošiljevalnice smejo biti odprte celoletno od 8. do 13. in od 15. do 18. ure, če pa je za posredno stroko ali posamezno podjetje vpejano nedeljeno obratovanje, celoletno od 7½ do 14. ure. Ta čas velja tudi za uvedene »angleške« sobote.

Zgornje velja tudi za bančne in zavarovalne poslovalnice, posojilnice in skladiščne denarne zavode, s to spremembo, da velja zanje v mesecu juniju in od 15. julija do 15. septembra nedeljeno obratovanje od 7½ do 14., za stranke do 13. ure.

Člen 12. — Podjetja za prevažanje, natovarjanje in raztovarjanje blaga na železniških postajah in v rečnih pristaniščih ter podjetja za prevažanje blaga z vozovi ali čolni smejo obratovati poleti od 5. do 20. ure, pozimi od 6. do 19. ure.

Člen 13. — Potovalne pisarne in agenture, ki se bavijo s prodajo vozovnic, smejo biti odprte celoletno od 5. do 20. ure.

Obrtne obratovalnice

Člen 14. — Obrtne obratovalnice smejo, kolikor ni v naslednjih členih določeno drugače, biti odprte celoletno od 7. do 12. in od 14. do 19. ure; v vaseh smejo biti odprte zjutraj eno uro prej in zaprte zvečer eno uro kasneje ter obratovati tudi preko poldneva.

Člen 15. — Brivske, frizerske, lasuljarske, manikerske in kozmetične obratovalnice smejo biti odprte celoletno od 7½ do 12. in od 14. do 19. ure, ob sobotah in pred prazniki, ko so obratovalnice ves dan zaprte, z zgornjim opoldanskim odmorom, do 21. ure.

Člen 16. — Obratovalnice za likanje perila ter čiščenje in barvanje oblek smejo ob sobotah in pred prazniki, ko morajo biti ves dan zaprte, obratovati do 20. ure.

Člen 17. — Pekarne smejo obratovati od 3. do 15. ure, pri dveh izmenah od 3. do 19. ure.

Pripravljalna dela, kakor: kurjenje peči, pristavljanje kvasa in mešanje testa, se smejo pričeti ob 24. uri in se sme v ta namen zaposliti potrebno osebje.

O številu potrebnega osebja odloča v spornih primerih občupravno oblastvo I. stopnje po zaslišanju delodajalske in delojemalske zbornice.

Raznašanje kruha in peciva obratom, ki te predmete prodajajo, se ne sme pričeti pred 5½ uro.

Člen 18. — V slaščičarskih delavnicah se sme obratovati od 7. do 18. ure.

Člen 19. — V mesarskih delavnicah, v katerih se kolje živina in predelava meso, se sme obratovati celoletno od 4. do 17. ure, pri dveh izmenah pomožnega osebja do 20. ure.

Člen 20. — Opravljanje obhodnih obrtov (brusaškega, dežnikarskega, steklarskega vezanja loncev in sl.) je po 18. uri prepovedano.

Izjemne določbe

Člen 21. — Preko poldne smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, kolikor ni to vsebovano že v določilih gorenjih členov:

1. če se mora delo v obratovalnici neizogibno nadaljevati čez

poldne, da se prepreči kvarjenje blaga, izpostavljenega atmosferskim vplivom,

2. ob dneh letnih in mesečnih sejmov ter ob dneh tedenskih sejmov, če ni teh več nego trije na teden,

3. če se obratovalnica seli.

Dovolila za primere iz točk 1. in 3. daje pristojno občupravno oblastvo I. stopnje. V teh primerih je prepovedana prodaja blaga.

Dalje smejo biti odprte preko poldne podkovnice konj in avtomehanske obratovalnice, če je treba izvršiti neodložno in nujno popravilo vozil in avionov ali njih oskrbeti s potrebnimi nadomestnimi deli. Isto velja za oskrbo motornih vozil in avionov z mazilom in pogonskim sredstvom.

Člen 22. — V zdraviliščih, kopališčih in ostalih v odločbi ministrstva za trgovino in industrijo z dne 22. decembra 1936. (»Sl. nov.« št. 298/LXXV/754 — »Služb. list« št. 45/8 iz leta 1937.) ter kasnejših uredbah, pravilnikih ali odločbah uradno priznanih in proglašanih letoviščih (turističnih krajih) smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice za čas, dokler traja uradna sezona, odprte od 7. do 12½ in od 15. do 20. ure.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

546 — Casablanca (Maroko): suh fižol in koruza,

547 — Johannesburg (Južna Afrika): ponuja se zastopnik za naslednje proizvode, ki bi se mogli oddati na južno-afriških trgih:

kmetijski stroji (plugi, kmetijsko orodje, električni stroji in aparati, kuhinjske in hišne potrebščine, verige, štedilniki, preproge, kožni izdelki (rokavice, čevlji) in kavčukasto blago,

548 — Helsinki: koruzo išče zastopniška firma. Cene cif Helsinki ali cif pristanišče kupca,

549 — Rio de Janeiro: konoplja,

550 — Sfax (Tunis): razni naši izvozni proizvodi,

551 — Rio de Janeiro: konoplja,

552 — Hamburg: klozetni sedeži ter zrcala z lesenim okvirom,

103 — New York: podjetje, ki obratuje v coni za zunanjo trgovino na otoku poleg New Yorka, ponuja svoje usluge našim firmam pri manipulaciji z blagom, sortiranju, prepakiranju itd.,

553 — Dunaj: cvetni med,

554 — Sao Paulo: konoplja,

104 — Šangaj: kitajski cimballi in gongi,

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno **Rogaško mineralno vodo!** Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

Isto velja za bančne poslovalnice v teh krajih in v tej dobi.

Člen 23. — Neomejeno smejo biti odprte zvečer trgovinske in obrtne obratovalnice:

1. ob višji sili;
2. če je treba preprečiti izvestno škodo, ki preti dotični obratovalnici;
3. ob inventariziranju obratovalnice;
4. če se obratovalnica seli;
5. za čiščenje obratovalnice in nameščenje izložb;

6. prevažanje blaga z vozovi ali čolni kakor tudi natovarjanje in raztovarjanje ladij in prevažanje blaga, ki se rado kvari, živih živali in žive perutnine na tržiščih ali za nadaljni transport po železnici ali z ladjo.

V primerih pod 3. in 4. je treba dovoljenja pristojnega občupravnega oblastva I. stopnje.

V vseh teh primerih ni dovoljena prodaja blaga.

(Konec prihodnjic.)

555 — Port Elisabeth (Južna Afrika): obutev, koža, les, stavbeni material,

556 — Milan: koža za obutev in za torbice,

557 — Sao Paulo (Brazilija): konoplja,

558 — Tel-Aviv: papir in pisarniški material,

559 — Dunaj: zastopstva naših izvoznikov išče za angleški trg dunajska firma, ki se bo v kratkem preselila v London,

560 — Sao Paulo: konoplja.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Zunanja trgovina

Narodna banka je izplačala dne 10. avgusta po italijanskem klirin- gu nakapnice do št. 15.453 p dne 12. aprila 1938. Po turškem klir- ringu nakapnice do št. 1657 z dne 4. oktobra 1937, po poljskem pa do št. 1240 z dne 18. marca 1938.

Izvozna taksa za izvoz svinj v Avstrijo v višini 100 din od vsake svinje, ki je bila uvedena dne 1. avgusta, je sedaj ukinjena, ker se je izkazalo, da bi bil v tem primeru nemogoč vsak izvoz svinj v Avstrijo.

Italija je nenadoma ustavila uvoz živine. Italijanski živinorejci so s tem zelo zadovoljni, ker bodo mogli sedaj svojo živino dražje prodati. Po mnenju italijanskih listov bo ustavljen uvoz živine do decembra.

Bolgarska vlada je prepovedala zaradi slabe žetve izvoz koruze, sončnice in nekaterih drugih pridelkov.

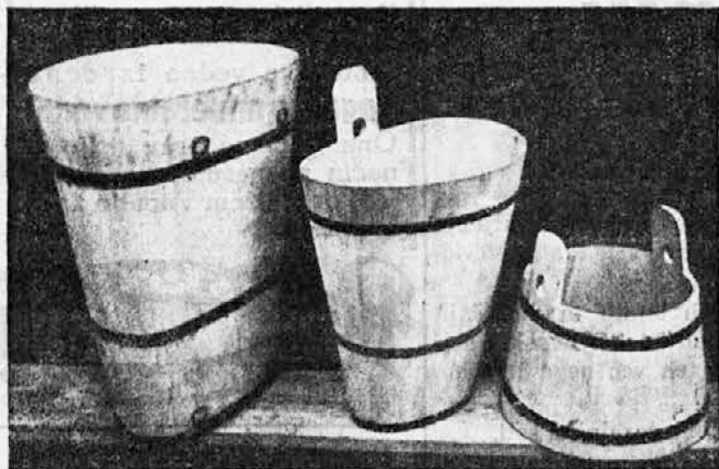
Ker ne more spraviti Poljska svojega lesa na zapadno-evropske trge, je poslala svoje agente v Avstralijo, da pribore poljskemu lesu

dostop na avstralske trge. Tu pa je treba premagati velike težave, ker ima skoraj vsako avstralsko pristanišče svoje sortimane in svoje prodajne pogoje.

Največji železni rudnik na svetu je ameriški rudnik Hull Rust Mine v državi Minnesota, ki je dolg 62 km. L. 1937. je proizvel rudnik okoli 35 milijonov ton železa. Povprečna mesečna kapaciteta rudnika znaša 3 milijone ton. Rudnik je ves mehaniziran. V rudniku je zaposlenih 9000 delavcev.

Združenje mesarjev in klobasičarjev v Mariboru

obhaja te dni petdesetletnico svojega obstoja. V nedeljo, dne 14. t. m. bo zvečer ob 19. uri slavnostna skupščina v Gambrovi dvorani. Po skupščini bo prijateljski večer. V ponedeljek, 15. t. m. bo ob 10. uri istotam 3. redni občni zbor Zveze združenj in odsekov mesarjev za Slovenijo. Po skupnem obedu je za popoldne določen izlet na Mariborski otok, potem pa posloilni sestanek v gostilni Pavešič v bližnji Kamnici.

LEOPOLD ŠEGA, lesni izdelki, Velike Lašče

Škafi, čebri, otroške banje, putrihi, ob-
šalniki, zobotrebci, leseno kuhinjsko orodje

brente, brentači, vinski škafi

Cene konkurenčne / Dobava promptna / Zahtevajte ponudbe

Doma in po svetu

Ministrski predsednik dr. Stojadinović se je z Bleda vrnil v Beograd.

Ministrstva za telesno vzgojo ni dovolilo ustanovitve ženske nogometne zveze. Pravilno!

Ministrski svet je odklonil prošnjo poslanca Milana Petkovića, da se mu dovoli ustanovitev nove politične stranke, ki bi se imenovala »Kmeti in nacionalno gibanje«.

Dr. Maček odpotuje vendarle v Beograd, kjer ostane tri dni. Na sestanku šefov združene opozicije v Beogradu je bil določen natančen program za njegovo bivanje. Po sestanku združene opozicije z dr. Mačkom bo izdana posebna deklaracija.

Dr. Mačka je obiskala v Kupineu deputacija muslimanov, ki pripadajo združeni opoziciji.

Obrtniško razstavo v St. Vidu je obiskal kr. namestnik dr. Perović, ki se je o razstavi zelo laskavo izrazil.

V Beograd je prišel univ. prof. dr. Lobe in prinesel s seboj vse načrte in račune za novo poslopje za strojni oddelek ljubljanske univerze. V enem tednu so bili vsi načrti in računi pregledani in odobreni ter je gradbeni minister Stošović že podpisal odlok, da se more razpisati v 15 dneh licitacija po skrajšanem postopku.

Celjski mestni svet je na izredni seji mestnega sveta krepko nastopil proti onesnaženju Savinje.

Za novega predsednika okrožnega sodišča v Mariboru je imenovan sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani Adolf Hudnik.

Dne 5. septembra bo v ministru-stvu za javna dela prva ofertna licitacija za zgraditev moderne ceste Japra-Labore. Dela so proračunana na 13.193.469 din.

V juliju je bilo v vsej državi 10 konkurzov in 16 prisilnih poravnjav. Konkurzov je bilo: v dravski banovini 3, v drinski 3, v donavski 2 in v savski 2. Prisilnih poravnjav pa je bilo v dravski banovini 6, v drinski 2, v donavski 1, v savski 8

in v Beogradu 1. Tudi iz teh števil se jasno vidi, da je gospodarski položaj v Sloveniji najslabši.

Veliko razstavo oblačilne stroke so priredili jeseniški obrtniki. Svoje izdelke je razstavilo 99 mojstrov in mojstric ter 74 vajenk in vajencev. Obisk razstave je zelo dober. Razstavljeni izdelki pričajo o veliki višini oblačilnega obrta na Jesenih.

V Valjevu se bo sezidalo novo poslopje Drž. hipotekarne banke. Poslopje bo veljalo 3 milijone din. Tega, da bi Drž. hip. banka sezidala novo palačo tudi v Ljubljani, menda ne bomo še kmalu doživeli.

Delavci in uradniki v Karlovcu so začeli skupno akcijo, da bi se zmanjšala draginja.

Tržaški župan Henrik Salem je odstopil, ker je židovskega rodu, čeprav je krščen. Njegove posle je prevzel podžupan Marguzzi. Kakor se vidi, je začela nova rasna politika fašistične stranke že delovati.

Francoski zunanji minister Bonnet obišče Turčijo okoli 20. septembra. Ze sedaj se delajo v Turčiji priprave za njegov sprejem.

Vrhovni poveljnik francoskih zračnih sil general Villemain obišče v kratkem Berlin, kjer bo gost maršala Göringa. Povabljen je bil v Berlin zaradi prizadevanja Nemčije, da bi se sklenil med velesilami letalski pakt.

Na italijanskih manevrih je oddal prvi strel iz možnarja Mussolini ter dal s tem znak za otvoritev artilerijskega ognja na nasprotne položaje.

Apel visokega komisarja v Palestini na Arabce in Žide, da prenehajo s terorističnimi dejanji, ni imel nobenega uspeha ter se atentati nadaljujejo z nezmanjšano silo.

Ameriška vlada je sklenila, da se bolj poveča ameriško vojno letalstvo. V kratkem bo naročenih 500 novih hidroavionov z rekordno hitrostjo in rekordnim akcijskim radijem.

Nemška vlada je nakupila v Kanadi velike količine koruze, mesa in lesa.

Po vesteh nekaterih pariških listov so nastali v Valenciji hudi nemiri ter so demonstranti zahtevali, da se napravi konec vojni.

Madžarska vlada namerava ustanoviti novinarsko zbornico. Načrt novega zakona o novinarski zbornici je razložil novinarjem pravosodni minister. Novinarji so med drugim zahtevali, da bo novinarska zbornica zastopana tudi v mag-natski zbornici.

V bližini Debrecina je treščilo na tla iz višine 200 m letalo, v katerem je bilo 8 madžarskih novinarjev iz Budapešte ter 4 mož posadke. Vsi so bili ubiti.

Po vsej Turčiji so svečano proslavili desetletnico, odkar je vpe-ljana v Turčiji latinica.

Kitajske čete uspešno prodirajo ob reki Jangce. Znova so zavzele kitajske čete mesto Kiukjang. Po vesteh ameriških listov v provincah Šansi, Hopei in Suijuan tri četrtine mest popolnoma osvobo-je od Japoncev.

4 milijone frankov je ponudila Japonska Franciji odškodnine za porušeno katedralo v Kantonu. Neutrlni opazovalci pa menijo, da znaša škoda 8 milijonov fr.

Zaradi praznika v ponedeljek izide prihodnja številka »Trgovskega lista« šele v sredo.

Št. 10.326/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpi-suje na dan 24. avgusta 1938. neposredno pismeno pogodbo za do-bavo raznega elektromateriala. Ostali pogoji pri podpisnem rud-niku.

Direkcija drž. rudnika Velenje
dne 5. avgusta 1938.

**SOFRA
KARTEKE**

predstavljajo višek pregled-nosti, praktičnosti in Vam prihranijo mnogo dela, truda, časa in denarja

Zaslopniki se sprejemajo

**SOFRA
MARIBOR, GREGORČEVA 24**

MESTO TAJNIKA

razpisuje

„Zveza
trgovskih združenj“

za dravsko banovino v Ljubljani Gregorčičeva 27. — Prosilec mora biti naš državljani, Slove-nec, z odgovarjajočo visokošol-sko juridično ali trgovsko izo-brazbo. Znati mora perfektno slovensko stenografijo, potreb-na pa je poleg smisla za orga-nizacijo in zanimanja za gospo-darska vprašanja sploh, tudi primerna govorniška spretnost. Ponudbe je nasloviti na gornji naslov. Vsaka protekcija brez-uspešna in v naprej odklonjena.

Radio Ljubljana

Sobota dne 13. avgusta. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orke-ster — 18.40: O socialnem skrb-stvu (gdc. Zlata Pirnatova) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Zivnoredja v Jugoslaviji — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Ku-har) — 20.30: Slovenski humor ob rojstvu Jugoslavije. Paberk iz »Ku-renta« 1918/19. Izbral in za radio priredil Niko Kuret. 22.00: Napo-ved, poročila — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Nedelja dne 14. avgusta. 8.00: Koncert na flavti s klavirjem, iz-važa Filip Bernard, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 9.00: Napo-ved, poročila — 9.15: Plošče — 10.00: Prenos jubilejne slavnosti ob 20-letnici narodnega osvobojenja iz Maribora — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 16.00: Prenos iz Maribora — 17.00: Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30: Pevski koncert Romana Petroviča, pri klavirju prof. M. Lipovšek, vmes harmonika solo Rudolf Pi-lah — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Položaj sodobnega pisatelja — 19.50: Radijski orkester — 20.30: Prenos opere »Prodana nevesta« iz Rogaske Slatine. Dirigent A. Neffat, v odmoru: napovedi, po-ročila.

Ponedeljek dne 15. avgusta. 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga) — 10.00: Prenos cerkve-ne glasbe iz stolnice — 11.00: Otro-ska ura: Počitniška dogodivščina — 11.30: Koncert radijskega orke-stra — 12.20: Prenos reportaže hi-trostne gorsko-motociklistične dir-ke z Ljubelja ob priliki 25-letnice Moto-kluba »Ilirija« — 13.20: Če-ske popevke (plošče) — (oddaja

prekinjena od 14.—17. ure) — 17.00: Kmet. ura: Prasičem zdrav-je! 17.30: Ivan Cimerman igra na harmoniko, vmes radijski orkester — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Železniške postaje in proge v Zagrebu — 19.50: Plo-šče — 20.30: Koncert. Sodelujejo: gdc. Jelka Igličeva in radijski or-kester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Kvartet mandolin.

Torek dne 16. avgusta. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Ideologija prvih predstav-nikov umetnostne glasbe v Jugo-slaviji — 19.50: 10 minut zabave — 20.00: Plošče — 20.10: Ob 20-letnici dobrovoljcev (Jakob Grčar) — 20.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaske Slatine. Diri-gent V. Sušteršič — 22.00: Napo-ved, poročila — 22.15: Operetna glasba (radijski orkester).

Sreda dne 17. avgusta. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Operetni napevi (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Lahka glasba (oddelek god-be »Sloga«) — 18.40: Mladinska ura: Odkod izvira človekova izo-brazba (prof. Fr. Vodnik) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Raz-voj mladinske književnosti pri Hr-vatih od l. 1868.—1898. — 19.50: Plošče — 20.30: Prenos simfonič-nega koncerta iz Rogaske Slatine. Dirigent V. Sušteršič — 22.00: Napo-ved, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotič-nike«.

nezlomljiv

Vidni prostor za črnilo

normalna cena din 180.-

Osmi-Iridium-konica s 25 letno garancijol

V okviru naše velike reklamne akcije za Jugoslavijo, razpošiljamo v prihod-njih 4 tednih naše originalne „Gold-michel“ garniture, sestojee iz 1 pol-nilnega peresa „Goldmichel“ s 25-letnim jamstvom in 1 modernega pa-teniranega svinčnika pri odvzemu:

1 garniture din 58—
3 garnitur „ 150—
za trgovce in slično pri odvzemu:
6 garnitur din 260—
12 „ „ 480—

Izkaristite ugodno priliko, kajti z gornjimi cenami so kriti komaj stroški, kakor carina, luksuzni in prometni davek, ovolni, razpošil-javnt in alični stroški. — Pošiljke se do-stavljajo promptno po povzetju. — Pri naro-čilu blagovoltre navesti, ali naj bo plava tanka, srednja ali široka

Jugosl. gen. zastopstvo:
„Goldmichelengcl“, Maribor
Poštni predal št. 91

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

Začetek: 28. avgusta

60% popusta na nemških železnih, znatni popusti v drugih državah

VSA POJASNILA DAJEJO:
Zvanični biro lajpciškog sajma,
BEOGRAD, Knez Mihajlova 33/1.

in častni zastopniki:
Ing. G. TUNNIES, LJUBLJANA,
Tyrševa cesta 33. Telefon 27-62

in
IOS. BEZIAK, MARIBOR,
Gospodarska ulica 25. Telefon 20-97

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav.
v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost • Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle • Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, jour-nale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-žice, risalne bloke itd.